

(वीर सहिदहरूको संस्मरणमा कीर्तिपुर, काठमाडौँबाट प्रकाशित)

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

जि.प्र.का.दर्ता नं ५८/२०६३

आवश्यकता

यस उच्च माध्यमिक विद्यालयमा उ.मा.वि.स्तरको लागि व्यवसायिक अध्ययन (Business Studies) र अनिवार्य अंग्रेजी (Com. English) १/१ जना विषय शिक्षक आवश्यकता भएकोले मिति २०७३/१/१७ गतेसम्ममा दरखास्त आव्हान गरिन्छ।

दरखास्त साथ पेश गर्नुपर्ने:

- १) व्यक्तिगत विवरण
- २) नागरिकताको प्रमाणपत्र
- ३) शैक्षिक प्रमाणपत्रको प्रतिलिपीहरू
- ४) कार्य अनुभवको प्रमाणपत्रहरू
- ५) दरखास्त दस्तुर रु.१०००/-

जनसेवा उच्च माध्यमिक विद्यालय

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०८८०

वर्ष १३, अंक ३, पृष्ठ- ८ ने.सं. ११३६ चौला श्व. पूर्णिमा, ति. सं. २०७३ बैशाख १० गते शुक्रबार April 2016 मूल्य रु. ५।-

भूकम्पको एक वर्ष

१२ बैशाख २०७२ को विनासकारी भूकम्प गएको आइतबार एक वर्ष पुग्दैछ। १९९० सालको भूकम्पपछिको ठूलो भूकम्पले धेरै जनधनको क्षति भएको छ। सरकारी तथ्याङ्क अनुसार मानवीय क्षति ८८५६, घाइते २२३०९ जना, ६१३७४१ घर पूर्ण क्षति र २८९३९६ आंशिक क्षति भएको थियो। त्यसमध्ये कीर्तिपुरमा ४३ जनाको मृत्यु, ३०३६ घर पूर्ण क्षति, २७०० आंशिक क्षति भएको थियो।

लाखौं जनता अहिले पनि पालमुनी र जस्ताको टहरामा जीवन चर्या बिताउँदै छन्। हावा, हुरी, घाम, पानीको सामना गरी टहरा जीवन एक वर्ष पुग्दैछ। राज्यले भूकम्पको नाम

फाइल फोटो

अन्तराष्ट्रिय सहयोग सम्मेलन गरी साढे चार खर्व पैसा संकलन गरेको समाचार छ। आर्थिक संकलन व्यवस्थित परिचालन गर्न भूकम्प पुनःनिर्माण प्राधिकरण गठन गरेको छ।

प्राधिकरण मार्फत पुनःनिर्माण अभियान सुरु गर्ने सरकारी योजना प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन नभएको सबैको गुनासो रहेको छ। भूकम्पबाट अति प्रभावित १४ जिल्ला मध्ये

उपत्यकाको ३ वटा जिल्ला बाहेक अन्य ११ वटा जिल्लाको ग्रामीण भेगमा पुनःनिर्माण राहत वितरण प्रारम्भ गरेपनि धेरै ढिला भएको छ। ग्रामीण क्षेत्रमा घरको नमूना सहित तत्काल पुनःनिर्माणको २ लाख राहत बाँडेका छन्।

उपत्यकाको तीन जिल्ला सहरी क्षेत्रमा कस्तो भवन निर्माण गर्ने, टुक्रो लाग्न सकेको छैन। सहरी क्षेत्रमा २ लाख राहतले केही बन्ने छाँट छैन। सहूलियत दरको ऋण २५ लाखसम्म दिनेमा पनि स्पष्ट निर्देशन राज्यबाट दिएको छैन।

भूकम्पको एक वर्षसम्म पनि त्रासदी जीवन बिताइरहनु भएकाको पीडामा मलम लगाउने हो भने द्रुत गतिमा कार्य गर्नु आवश्यक छ।

पाँगामा ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र संचालन

पाँगा । ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई दिवा सेवा दिने उद्देश्यले स्थापित ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र बैशाख ५ गतेदेखि पाँगा लाहरी नास छः भवनमा संचालन भएको छ।

बैशाख ४ गते सो केन्द्रको उद्घाटन पाँगाकै सबैभन्दा ज्येष्ठ नागरिकद्वय ९८ वर्षका त्रीबाबु महर्जन र ९८ वर्षकी ज्ञानीमाया महर्जनले पानसमा दीप

प्रज्ज्वलन गरी उद्घाटन गरिएपछि केन्द्र संचालन आएको हो।

कार्यक्रममा क्षेत्र नं. १० का सांसद राजेन्द्रकुमार केसीले ज्येष्ठ नागरिक सेवा गर्ने उद्देश्य बोकेको बालकुमारी महिला समूहको कार्यप्रति प्रशंसा गर्दै निरन्तरता दिन अनुरोध गर्नुभयो।

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

आठौँ सहिद स्मृति कप ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता सम्पन्न निर्मल/लोकेश्वर सहिद स्मृति ब्याडमिन्टन च्याम्पियन

युवा खेलकुद समूह कीर्तिपुरद्वारा आयोजित आठौँ सहिद स्मृति कप ब्याडमिन्टनमा चन्द्रागिरी नगरपालिका कालिका युवा क्लवका निर्मल निरौला र लोकेश्वर बखतीको जोडी च्याम्पियन बनेका छन्।

बैशाख ४ गते शनिबार जनसेवा उमाविको ब्याडमिन्टन कोर्टमा भएको फाइनल खेलमा निर्मल र लोकेश्वरको जोडीले कीर्तिपुर नगरपालिका इन्द्रायणी परिवार क्लवका शंकर महर्जन र

लक्ष्मीभक्त महर्जनको जोडीलाई २१-१८ र २१-९ को सोभो सेटमा पराजित गरी उपाधी हात पारेको हो।

प्रतियोगितामा वर्ष उत्कृष्ट खेलाडीमा कीर्तिपुर ब्याडमिन्टन क्लवका चन्दन महर्जनलाई घोषणा गरियो।

तेस्रो स्थानमा चन्दन महर्जन र राजमान महर्जनको जोडी र रामशरण केसी र दिवाकर

क्रमशः पृष्ठ ८ मा

भूकम्प इन्जिनियरहरूको अन्तराष्ट्रिय सम्मेलन भक्तपुरमा

भक्तपुर । खवप इन्जिनियरिङ्ग कलेज र इन्जिनियरिङ्ग कलेज खवपको आयोजनामा यही बैशाख १२ गतेदेखि १४ गतेसम्म भक्तपुर लिवाली स्थित इन्जिनियर र भूकम्प पुनःनिर्माण योजनाबारे अन्तराष्ट्रिय सम्मेलन हुने भएको छ।

नेपालमा २०७२ बैशाख १२ गते गएको भूकम्पले ८८५६ जनाको निधन भएको थियो भने २२३०९ जना घाइते भएको थियो।

देशभर ६ लाख १३ हजार ७४१ घर पूर्ण क्षति भएका थिए भने २ लाख ८९ हजार ३१६ वटा घर

आंशिक क्षति भएको थियो। त्यसमध्ये भक्तपुरमा मात्र ३०३ जनाको मृत्यु र ८ हजार घर पूर्ण क्षति भएको थियो। यो सम्मेलनले अन्तराष्ट्रिय भूकम्प इन्जिनियरहरूबीच पुनःनिर्माण गर्ने योजना सम्बन्धी कार्यपत्र प्रस्तुत गरिनेछ।

नेपाल जस्तो भूकम्पीय जोखिम रहेको मुलुकमा अन्तराष्ट्रिय भूकम्प इन्जिनियरहरूको सम्मेलनले नेपालबारे थप अध्ययन र समाधानको ढोका खोल्ने विश्वास लिन सकिन्छ।

JANASEWA HIGHER SECONDARY SCHOOL

PANGA, KIRTIPUR

We proudly announce **New Admission Open** for 2073 From **ECD to Class 9**

Special Features:

- * Games & Sports
- * Electrical Engineering from Class 9
- * Opt. H & Physical Edu. from Class 9
- * Opt. Account Edu. from Class 9
- * Opt. Math from Class 8
- * Opt. Economics from Class 9
- * ECD, LKG & UKG in Pre Primary
- * Language Lab, Science Lab, Laptop Lab
- * Clean drinking water & Hygienic Class rooms

Principal,
Janasewa H.S. School, Panga
Kirtipur-12, Kathmandu
No. 9851087730
Contact No. 4330880/4331982

LABORATORY HIGHER SECONDARY SCHOOL

TU Road, Kirtipur

New Admission Open for 2073

for classes from **Nursery to Eight**
(Dayscholars, Dayboarders or Boarders)
Bus facility available

Contact immediately for Admission Forms.

Contact :
Hour : 9 a.m. to 4 p.m.
Phone No. 4330790

Principal

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघहिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघराजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिरराजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १३, अंक ३, २०७३ बैशाख १० गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लव - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

भूकम्प पीडितको लागि सरकार छैन

विनाशकारी भूकम्प भएको १ वर्ष बित्दैछ। पीडितहरु गर्मीमा चर्को घामको जस्ताको तापमा छटपटिएर बस्नु परेको छ भने वर्षातमा पानी चुहिएर टहराभित्र पानी पसेर हैरान र जाडो महिनामा टपटप जस्ताको पानीको शित खसेर कथाग्रिएर बस्नु परेको छ।

सरकार पानीबाट बच्न अस्थायी टहराको लागि १५ हजार र जाडो महिनामा न्यानो लुगाको लागि १० हजार दिएर ठूलो काम सम्पन्न गरेकोमा मख्ख परेका छन्। १५ हजार र १० हजार सबै भूकम्प पीडितले सम्मान ढंगले पाउनुपर्ने थियो। २ वटा घर हुनेलाई १५ हजार नपाएसँगै न्यानो लुगाबाट पनि बञ्चित भयो सरकारको अधिकल्चो निर्देशिकाबाट।

२ वा ३ वटा घर भएपनि पुरानो घर भत्केर पीडित हुनुपनि पीडित नै हुन्।

एउटा वडामा सबै सुविधा पाउने अर्को सीमानाका वडाबासीले त्यही प्रकृतिको पीडित हुँदा पनि सुविधाबाट बञ्चित हुनु सरकारको गलत नीतिको कारणले नै हो।

सरकारबाट घोषित पुनःनिर्माणको कार्य खाली कुरा मात्र भएको छ।

अनुदान २ लाख या २५ लाख सहूलियत ऋण खाली भुल्नुभैया मात्र हुने भएको छ।

वैदेशिक सहयताबाट आएको खर्चै रुपैयाँ आफ्नो खल्डीको पैसा दिनु सरह च्यापेर सरकार र सरकारी आयोग पुनःनिर्माण प्राधिकरणको कामले देखाएको छ।

पीडितको जीवन सुधार गर्न तत्काल छिटोछिटो आवश्यक प्रक्रिया पुर्‍याई पुरा नगर्नु भनेको देशमा सरकार नहुनु सरह हो।

भ्रमण र बैठक भत्तामा सरकार रमाउने पीडितको दिन चर्यामा बेइमान गर्ने प्रवृत्तिले सरकार विरुद्ध भोलि आगो दन्किन सक्छ।

वैदेशिक दवावमा स्थानीय निर्वाचन ओभरेल ?

विवेक

नेपाली जनताले स्थानीय निकाय निर्वाचनको माग निरन्तर गर्दै आएका हुन्। नेका, एमाले र एमाओवादीजस्ता शासक दलहरूको सत्ता स्वार्थको कारण विगत १३ वर्षदेखि निर्वाचन हुन सकिरहेको छैन। नेपालमा २०५४ सालपछि स्थानीय निकायको निर्वाचन भएको छैन। त्यसबेला निर्वाचित पदाधिकारीहरूको अवधि २०५९ सालमा सकिएको थियो। त्यसपछि देश स्थानीय निकाय जनप्रतिनिधिविहीन हुन पुगेको हो। आफूलाई लोकतन्त्रवादी र गणतन्त्रवादी दाबी गर्नेहरूले प्रजातन्त्रको मुख्य आधार स्थानीय निकायमा जनप्रतिनिधि बहाल गर्नेबारे कुनै ध्यान दिएनन्। २०७२ साल वैशाख १२ गते देशमा ठूलो भूकम्प गयो। लाखौं मान्छे विचलित भए। जनप्रतिनिधिको अभाव त्यसबेला बढी खट्क्यो। जनप्रतिनिधि भएको भए पीडितहरूको उद्धार र राहत वितरण कार्यमा धेरै व्यवस्थित हुने थियो। जनप्रतिनिधिहरू जनताको सेवामा अहोरात्र खट्ने थिए। संकटको बेला जनताले सहजै सेवा सुविधा पाउने थिए तर त्यो सम्भव भएन। हालै इन्टरनेसनल काङ्ग्रेसिस् गुप (आईसीजी) ले संविधान कार्यान्वयन सुरु गर्दा हुनसक्ने हिसाको जोखिम कम गर्न तराई मधेसमा आन्दोलनरत समूहको सहमतिको मार्गचित्र नआएसम्म स्थानीय निर्वाचन गर्न सहयोग नगर्न चीन, भारतलगायत विकास साझेदारहरूलाई सुझाव दिएको समाचार प्रकाशित भएको छ (अन्नपूर्ण पोष्ट २०७२ चैत २५)। आईसीजीले संविधानमा रहेका असहमति सम्बोधन गर्ने मार्गचित्र नभएसम्म स्थानीय निकायको निर्वाचन स्थगित गर्न, मधेस र पहाडको द्वन्द्वको नियमित अनुगमन गर्न र सम्भावित चुनौती घटाउन पनि सबै दलहरूलाई सुझाव दिएको समाचारमा उल्लेख छ। वैदेशिक दबावको कारण स्थानीय निकायको निर्वाचन नगरेको भनी दलहरूको आलोचना भइरहेको बखत आईसीजीले यस्तो रिपोर्ट सार्वजनिक गर्नुले 'खास्तो छोपेको बिरालो म्याउ' कराए जस्तै भएन र ?

स्थानीय निकायको निर्वाचन नेपालको आन्तरिक मामिला हो। नेपालको आन्तरिक मामिलाबारे बोल्ने कुनै विदेशीलाई अधिकार छैन। जनप्रतिनिधि नेपाली जनताको लागि चाहिएको हो। त्यसको आवश्यक व्यवस्था पनि नेपाली जनताले नै गर्नेछन्। आईसीजीले स्थानीय निकाय निर्वाचन नगर्न दिएको दबाव नेपालको आन्तरिक मामिलामाथि ठाडो हस्तक्षेप हो। देशभक्त नेपाली जनताले त्यसको कडा विरोध र निन्दा गर्नुपर्छ। नेपाल नेपाली जनताको हो कसैको स्वार्थ सिद्ध गर्ने खेल मैदान होइन र हुन दिनु पनि हुँदैन।

राहत सामग्री वितरण गर्ने निहुँमा अहिले भूकम्प प्रभावित जिल्लाहरूमा विदेशी गैर सरकारी संस्थाहरू (एनजीओ) ले खुलमखुला प्रवेश पाइरहेका छन्। त्यसबारे सरकारले कुनै अनुगमनसम्म गरेको पाइएको छैन। सरकारले कुन गैर सरकारी संस्थाले के गर्दैछ र कहाँ कहाँ काम गर्दैछ भन्ने रेकर्डसमेत राख्न सकेको छैन। स्थानीय निकायका कर्मचारीहरूमा जनताप्रति जिम्मेवारबोध छैन। हाजिर गरेवापत तलब र काम गरेवापत अतिरिक्त सुविधाको भावना कर्मचारीहरूमा विकास हुँदैछ। स्थायी सरकार भनिने कर्मचारीहरूमा यस्ता भावना विकास हुनु राम्रो होइन। देशभरि नै यो समस्याले जरो गाड्दै लगेको छ। स्थानीय निकायको निर्वाचनपछि पनि लामो समयसम्म यसको असर रहिरहनेछ। यो नै अहिलेको चिन्ताको विषय हो।

खानेपानी, सरसफाइ, सडक बत्तीजस्ता सामान्य विषयहरूमा समेत गैरसरकारी संघ-संस्थाहरूले हात हालेका छन्। अहिले जनताले क्रमशः जनप्रतिनिधिलाई बिस्दै गएका छन्। नयाँ पुस्ताले स्थानीय निकायको जनप्रतिनिधिबारे बुझ्न चासो राखेको छैन। अहिले राजनैतिक दलहरूभन्दा गैरसरकारी संस्थाहरू सक्रिय छन्। जनतामा पनि गैरसरकारी संस्थाहरूको पछिपछि दौड्ने बानीको विकास हुँदैछ। यो स्थितिले नेपालीहरूलाई कहाँ पुर्‍याउँछ ? प्रश्न गम्भीर छ। समयमै सोच्न सकिएन भने नेपाली जनताले त्यसको ठूलो मूल्य चुकाउनुपर्ने निश्चित छ।

आत्मनिर्भरताको कुरा गर्ने तर आफू सिन्कोसम्म नभाँच्ने शासक दलहरूका नेताहरूमा भएको दलाली मानसिकता नै आजको समस्या हो। तिनीहरूकै कारण देश विदेशीहरूको खेल मैदान बन्दै गएको छ। अझै सोचन ढिलाइ गर्ने हो भने नेपालको राजनीति नेपाली नेताहरूको हातबाट पूर्ण रूपमा गुम्नेछ र त्यसलाई कसैले रोक्न सक्ने छैन। नेमकिपा, नेका, एमाले, एमाओवादी, राजमो, मालेलगायत सबै पार्टीहरू निर्वाचनको लागि तयार छन् तर पनि निर्वाचन हुँदैन किन ? यो आश्चर्यको विषय हो। देशका सबै राजनैतिक दलहरू स्थानीय निकायको निर्वाचन गर्न तयार हुने तर निर्वाचनको मिति घोषणा नहुने यो के जात्रा हो ? अब कि शासक दलका नेताहरूले आईसीजीजस्ता अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूको दबावकै कारण निर्वाचन नगरेको हो भनेर जनतालाई भन्न सक्नुपर्छ अथवा दायौं-बायौं नहेरी स्थानीय निकायको निर्वाचनको मिति घोषणा गरेर अगाडि बढ्नुपर्छ।

निर्वाचन आयोगले सरकारले मिति घोषणा गरेको अवस्थामा निर्वाचन गर्न आफू तयार रहेको बारम्बार दोहोर्‍याइरहेको छ। यस्तो अवस्थामा निर्वाचनको मितिसम्म घोषणा गर्न नसक्नु लज्जास्पद विषय हो। नेका, एमाले र एमाओवादीबीच २०७० साल जेठ २५ भएको १६ बुँदे सहमतिमा पनि संविधानसभाको निर्वाचन भएको ६ महिनापछि स्थानीय निकायको निर्वाचन गर्ने उल्लेख थियो। निर्वाचनको बेला जारी गरिएको ती पार्टीका घोषणापत्रहरूमा पनि त्यो प्रतिबद्धता दोहोर्‍याइएका थिए। बारम्बार प्रतिबद्धता गर्ने तर कार्यान्वयन कहिल्यै नगर्ने ती पार्टीहरूले जनतालाई विश्वासघात गरिरहेका छन्। नेपाल सरकारले राजनैतिक दलसम्बन्धी नयाँ विधेयक ल्याउने तयारी गरिरहेको छ। त्यस विधेयकमा जनताप्रति गैरजिम्मेवार भएर धोका दिने, घोषणापत्रअनुसार काम नगर्ने दलहरूको खारेजीको व्यवस्था हुनुपर्नेबारे पनि आवाज उठ्न थालेको छ। त्यस्तो व्यवस्था गर्न सके दलहरूलाई बढी जिम्मेवार बनाउन सकिन्छ।

जनतालाई यतिको दुःख हुँदा पनि देश र जनताको लागि राजनीति गरेको दाबी गर्ने नेताहरूले स्थानीय निकायको निर्वाचनको चाँजोपाँजो गर्नेतर्फ कुनै ध्यान दिएका छैनन्। एमाओवादी अध्यक्ष प्रचण्डले स्थानीय निकायको निर्वाचनको लागि एमालेसँग आधा आधाको हिस्सेदारी खोजेका छन्। एमाले प्रचण्डको प्रस्ताव मान्न तयार भए एमाओवादी निर्वाचनमा जान तयार हुने अन्यथा स्थानीय निकायको निर्वाचन नगराउने एमाओवादीको नियत रहेको प्रस्ट भएको छ। निर्वाचन आफ्नो अनुकूलतामा गर्ने कि देश र जनताको आवश्यकतामा ? एमाओवादीसँग जनताको प्रश्न छ।

कुनै पनि मूल्यमा स्थानीय निकायको निर्वाचन यो वर्ष २०७३ मा हुनुपर्छ। यो जनताको माग हो। अब कसैले निर्वाचनमा अवरोध पुर्‍याउन खोज्यो भने त्यसको प्रतिवाद गर्दै अगाडि बढ्नुपर्छ। सबै राजनैतिक दलहरूको सहमति लिएरमात्रै गर्ने सोच राख्यौं भने त्यो सम्भव हुँदैन। सरकारले मितिमात्रै घोषणा गर्‍यो भने बाँकी काम निर्वाचन आयोगको हो। निर्वाचन आयोगलाई संवैधानिक हिसाबले नै बलियो बनाउनुपर्छ। सरकारले तोकेको मितिमा पटकपटक निर्वाचन सम्पन्न गरेर आयोगले आफ्नो सक्षमता प्रदर्शन गरिसकेको छ। यस्तै रहने हो भने निर्वाचनको मिति घोषणाको जिम्मा पनि निर्वाचन आयोगलाई नै दिनुपर्छ। तराईमा क्रियाशील दलहरूलाई पनि निर्वाचनको लागि सहमतिमा ल्याउने प्रयास गर्नुपर्दछ। तिनीहरू विदेशीको निर्देशनमा नेपालमा अस्थिरता मचाउने र नेपाललाई कमजोर पार्ने उद्देश्यले तराईमा आन्दोलनको नाउँमा उपद्रव मचाइरहेका छन्। प्रजातन्त्रमा जति बढी दल र मतदाताको संख्यालाई जुटाउन सक्यो उति नै निर्वाचन सफल भएको मानिन्छ। नयाँ वर्षमा नेताहरूको घैटोमा घाम लागोस् र स्थानीय निकायको निर्वाचन गर्न सफलता मिलोस्। नयाँ वर्ष २०७३ सालको नयाँ वर्षको शुभकामना !

२०७२।१२।२९

लेखा तालिम हुने

काठमाडौं। डिभिजन सहकारी संस्थाको आयोजनामा यही बैशाख १२ गतेदेखि १४ गतेसम्म तीन दिन लेखा तालिम हुने भएको छ।

कीर्तिपुर नगरपालिकामा संचालनमा रहेका सहकारी संस्थालाई दिइने सो तालिममा सहभागी हुन अनुरोध गरेको छ। तालिम कृष्ण

क्याटरिङ्ग हल नयाँबजारमा दिउँसो ११ बजे देखि ३ बजेसम्म संचालन हुने कार्यक्रमका संयोजक भिजन कीर्तिपुर साकोसका अध्यक्ष राममान सिंहले सहिदलाई बताउनुभयो।

वहाँले सहभागिताको लागि सम्पूर्ण संस्थाहरूमा पत्राचार भैसकेको कुरा पनि जानकारी गराउनुभयो।

खो खो खेलाडी बिक्कीराम सम्मानित

कीर्तिपुर। इन्द्रायणी परिवार क्लव कीर्तिपुरले बैशाख ४ गते १२ औं सागमा खोखो खेलमा सहभागी भै कास्य पदक विजेता कीर्तिपुरका खेलाडी बिक्कीराज महर्जनलाई एक समारोहबीच सम्मान गरियो।

देवढोकास्थित बौद्ध विहारमा भएको कार्यक्रममा नयाँ वर्ष २०७३ को अवसरमा शुभकामना आदान प्रदानका साथ महर्जनलाई सम्मान गरिएको हो।

क्लवका अध्यक्ष मीमकुमार महर्जनले खादा र सम्मानपत्र प्रदान गरी सम्मान गरिएको थियो।

त्यस अवसरमा अध्यक्ष मीमकुमार महर्जनले अन्तर्राष्ट्रिय खेलमा पदक जितेर कीर्तिपुरका खेलाडीले नेपालको नाम राख्नु प्रशंसनीय भएको भन्नुहुँदै भोलिका दिनमा अझ सफलताको कामना गर्नुभयो।

विद्यालय शुल्क निर्धारण: कार्यान्वयनको प्रश्न

तुल्सी काप्ले

शुल्क तिनै अभिभावकले आफ्ना छोराछोरी कुन श्रेणीको विद्यालयमा पढ्दै छन् र आफूले तिरेको शुल्क कुन श्रेणीको हो भन्ने थाहा पाउँदैनन्। मानौं सरोकारवालालाई त्यस्तो सूचना दिनै पर्दैन ठान्छन्, शिक्षा अधिकारी र विद्यालय सञ्चालकहरू। यस संघारमा विद्यालयले लिन पाउने शुल्कको हद लागू गरेरै छाड्ने शिक्षामन्त्रीको प्रतिबद्धता आएको छ।

शुल्क निर्धारण गर्ने प्रयोजनका लागि सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयको (शिक्षा नियमावली २०५९ नियम १४५ (१) अनुसूची २१ मा) वर्गीकरणका आधारहरू तोकिएको छ। वर्गीकरण सिफारिशको संयोजक विद्यालय निरीक्षक, प्रोतव्यक्ति र जिल्ला शिक्षा अधिकारीले मनोनित गरेका शिक्षकहरूको पेशागत संस्थाका प्रतिनिधिसमेत रहने व्यवस्था छ।

यसअनुसार जिल्ला शिक्षा अधिकारीको संयोजकत्वको समितिले 'क', 'ख', 'ग', 'घ' चारओटा श्रेणीमा विद्यालयलाई वर्गीकरण गर्नुपर्छ। सोही वर्गीकरणका आधारमा मात्र विद्यालयले विद्यार्थीबाट शुल्क उठाउन पाउँछ। विद्यालयको वर्गीकरण गर्न र विद्यालयले लिन पाउने शुल्कका सम्बन्धमा मन्त्रालयलाई रायसुझाव दिन र निर्धारित शुल्क लागू गरे नगरेको अनुगमन गर्न प्रत्येक जिल्लामा संस्थागत र सामुदायिक दुवै किसिमका विद्यालयमा जिल्ला शिक्षा अधिकारीको संयोजकत्वमा छुट्टाछुट्टै 'विद्यालय वर्गीकरण र शुल्क अनुगमन समिति' (नियम १४५ (क)) रहने कानुनी व्यवस्था गरिएको छ। जुन २०६२ सालबाट कागजी कानुनको रूपमा आजका दिनसम्म लागू छ।

शुल्कको सूचना:

शुल्क तिनै अभिभावकले आफ्ना छोराछोरी कुन श्रेणीको विद्यालयमा पढ्दै छन् र आफूले तिरेको शुल्क कुन श्रेणीको हो भन्ने थाहा पाउँदैनन्। मानौं सरोकारवालालाई त्यस्तो सूचना दिनै पर्दैन ठान्छन्, शिक्षा अधिकारी र विद्यालय सञ्चालकहरू। यस संघारमा विद्यालयले लिन पाउने शुल्कको हद लागू गरेरै छाड्ने शिक्षामन्त्रीको प्रतिबद्धता आएको छ।

शुल्क निर्धारणको प्रक्रिया र जिम्मेवारी:

विद्यालयले अर्को वर्ष (२०७३ सालबाट) शुल्क वृद्धि

गर्नुपर्ने भएमा चालू शैक्षिक सत्र शुरू हुनुभन्दा २ महिनाअगावै शिक्षक-अभिभावक संघको कार्यकारी समितिसँग परामर्श गरी जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा निवेदन गर्नुपर्ने हुन्छ। यस्तो कानुनी व्यवस्था आजका दिनसम्म कहीकतै लागू भएको छैन। जिल्ला शिक्षा कार्यालयले सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयले विद्यार्थीसँग लिन पाउने शुल्कको अधिकतम सीमा तोकौं शैक्षिक सत्र शुरू हुनुभन्दा ३ महिना अगावै सूचना प्रकाशन गर्नुपर्ने (नियम १४७ (२)) व्यवस्था छ।

तर, त्यसरी जिल्ला शिक्षा कार्यालयले स्वीकृत गरेको शुल्कको दर सूचना कुनै जिल्ला शिक्षा कार्यालयले कहीकतै प्रकाशन गर्ने गरेको पाइँदैन। यदि प्रकाशन गर्ने भएमा हरेक वर्ष एउटै मिति र एउटै पत्रिकामा प्रकाशित हुने गरी एकरूपता कायम गर्न सक्नुपर्छ। अन्यथा त्यस्तो कानुनी व्यवस्थाले कुनै प्रभावकारी अर्थ राख्दैन। केवल शिक्षाका कर्मचारीलाई भने निजी विद्यालयमा प्रभुत्व जमाउने र गच्छेअनुसारको भागशान्ति नजराना लिने काममा उक्त कानुनी व्यवस्था रामवाण सावित हुन्छ। ऐनविपरीत शुल्क लिने विद्यालयलाई २५ हजार रुपैयाँ (शिक्षा ऐन २०२८ दफा १६ घ (५)) सम्म जरिवाना हुने कानुनी व्यवस्था आजका दिनसम्म कागजमै सीमित छ।

एउटै शैक्षिक सत्रमा एक विद्यालयमा तीनपटकसम्म शुल्क परिवर्तन भयो। जिल्ला शिक्षा कार्यालय काठमाडौँमा फोनबाट जानकारी गराउँदा तपाईंको नाम के हो सम्म भनियो, कुन विद्यालय भन्ने जिज्ञासा राखिएन। त्यसको अर्थ हुन्छ फोन गर्नेलाई ठेगान लगाउन सकिन्छ कि सकिँदैन। कानुन हातमा लिएर जनता थर्काउने त्यस्ता अधिकारीबाट आशाचाहिँ कति गर्ने हो त्यो अझै हेर्न बाँकी छ।

शुल्क लिन सक्ने हद:

२ महिनाको मासिक शुल्क बराबरको रकममा नबढ्ने गरी खेलकुद, मर्मतसम्भार, अतिरिक्त क्रियाकलाप, प्रयोगशाला, पुस्तकालय, प्राथमिक उपचारबापतको वार्षिक रूपमा एकमुष्ट शुल्क लिनसक्ने र विद्यालयलाई (शि.नि.नियम १४६ (१) (ग) विविध (परीक्षा, स्थानान्तरण, कम्प्युटर, यातायात, परिवहन, भोजन, मार्शलआर्ट, जुडो गायन, नृत्य) शुल्कका नाममा जथाभावी शुल्क असुल कानुनी रूपमै उन्मुक्ति दिने गरी

व्यवस्था गरिएको छ। सोही क्षेप्यास्त्र लगाएर शैक्षिक सत्र शुरू हुँदा निजी विद्यालयले मनलाग्दी शुल्क असुल्छन्। तत्कालीन नियम बनाउने उपरको आर्थिक प्रभावको बदलामा पुरस्कारस्वरूप यस्तो व्यवस्था गरिएको हुन सक्छ। जबकि त्यस्ता विषयमा शुल्क नतोक्नुको औचित्यपूर्ण कारण नै छैन।

संस्थागत विद्यालयको 'शुल्क तथा छात्रवृत्ति व्यवस्थापन तथा अनुगमन केन्द्रीय समिति' रहने व्यवस्था (शि.नि.नियम १५० क.) भए पनि उक्त समितिको अस्तित्व र संस्थाको वार्षिक प्रतिवेदनसम्म सार्वजनिक रूपमा प्रकाशमा आएको देखिँदैन।

विद्यालयले विद्यार्थीसँग जुन कामका लागि शुल्क लिएको हो, सोही काममा खर्च गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था छ। यसको परीक्षण लेखापरीक्षक र जिल्ला शिक्षा कार्यालयले गर्नुपर्नेमा आजका दिनसम्म कति विद्यालयले सोबमोजिम खर्च गरे नगरेको लेखाजोखा दुवै पक्षबाट भएको देखिँदैन।

छात्रवृत्ति:

विद्यालयले प्रत्येक कक्षामा प्रथम र द्वितीय हुने विद्यार्थीलाई क्रमशः शतप्रतिशत र पचास प्रतिशत शुल्क मिनाहा गरी जेहेनदार छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउनुपर्छ।

यस्तै संस्थागत विद्यालयले विद्यार्थी संख्याको कम्तीमा ११ प्रतिशतमा नघटाई गरिब, जनजाति, अपाङ्ग, महिला, दलित विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने समितिमा जिल्ला शिक्षा अधिकारी संयोजक, जिल्ला विकास समितिको प्रतिनिधि, निजी तथा आवासीय विद्यालय संगठनका प्रतिनिधि, अभिभावक संघको प्रतिनिधि वा त्यस्तो संघ नभएमा शिक्षा अधिकारीबाट मनोनित अभिभावक दुईजना, जिल्ला शिक्षा समितिबाट मनोनित शिक्षाविद् र जिल्ला शिक्षा कार्यालयको संस्थागत विद्यालय हेर्ने अधिकृत सदस्यसचिव रहने व्यवस्था (नियम १५१ (३)) छ। शिक्षा ऐनले कक्षा ११ र १२ समेतलाई समेटेकोले सो तहका छात्रवृत्तिसमेत यही ऐनबमोजिम लागू हुनुपर्छ।

यस्तो कानुनी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्ने जिम्मा पाउने, राज्यको तलब भत्ता खाने तर आजका दिनसम्म काम नगर्ने त्यस्ता अधिकारीको प्रवृत्ति सिधै

अख्तियारको दुरुपयोग हो। विद्यार्थीले छात्रवृत्ति पाए/नपाएको र छात्रवृत्तिको कार्यावधि सम्बन्धमा जिल्ला शिक्षाका अधिकारीदेखि मन्त्रालयसम्म कसैले खोजी गर्दैनन्। परिणामतः यस्तो व्यवस्थाको नाजायज फाइदा तिनै अधिकारीका छोराछोरी र आफन्तमा सीमित हुन पुगेको छ।

लेखापरीक्षकको दायित्व:

लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षणको सिलसिलामा शिक्षा ऐन र नियमले तोकेका तमाम विषय विद्यालयले लागू गरे नगरेको समेत उल्लेख गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने हुन्छ। कुन श्रेणीको, सामुदायिक वा संस्थागत कस्तो विद्यालय हो, सरकारले तोकेबमोजिम न्यूनतम तलब भत्ता पाए नपाएको, विद्यार्थी संख्याको अनुपातमा तोकिएबमोजिम विद्यार्थीले छात्रवृत्ति पाए नपाएको, जुनजुन शीर्षकमा शुल्क असुलिएको हो, सोही शीर्षकमा खर्च भए नभएको, निर्धारण गरिएको शुल्कभन्दा कमबेसी के कति असुल गरिएको, सबै कुराको फेहरिस्त उल्लेख गरी लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने हो।

तर, लेखापरीक्षकले प्रतिवेदनमा यी विषय उल्लेख गर्ने गरेको पाइँदैन। शिक्षाका अधिकारीले समेत शीर्षकबमोजिम

खर्च भए नभएको जाँच गर्नसक्ने अधिकार छ, तर जाँच गर्दैनन्। वर्षेनी प्रमाणपत्र नवीकरण गर्न तालिम दिने लेखापरीक्षकको नियमकारी संस्थाले पनि आफ्ना सदस्यलाई त्यसतर्फ सजग गराउन सकेको देखिँदैन।

नकारात्मक पाटो:

विद्यार्थी सँगले शैक्षिक क्षेत्रको विकासभन्दा आफ्ना मातृ संस्थाको कार्यक्रममा ध्यान केन्द्रित गर्ने, अभिभावक संघको सदस्य हुन आफ्ना छोराछोरी विद्यालयमा अध्ययन गर्नुपर्नेमा प्रजातान्त्रिक पद्धतिविपरीत निर्लज्ज एकछत्र पदमा आसीन हुने, शिक्षाका अधिकारी तोकिएका जिम्मेवारी केही पनि पूरा नगर्ने, निजी विद्यालयका सञ्चालकहरू सभासद् र सांसदको पदीय पहुँच भजाएर मौजुदा कानुन पालन नगराउन उद्यत हुनेजस्ता कुराले शुल्क र छात्रवृत्तिजस्ता कुरामा विकृति देखिएको छ।

अन्य तमाम शैक्षिक क्षेत्र कति दूषित छ सोभै अनुमान लगाउन सकिन्छ। कानुनी संरचनाबाहिर रही विनादर्ता निर्वाध व्यापार गर्न स्वाद पाएका निजी विद्यालयले यस अगाडि कुनै पनि कर तिर्नु नपर्नेसम्मको तर्क अधि सारे। ५ प्रतिशत शिक्षण सेवा शुल्क खारेज गर्न लाग्दा औचित्य पुष्टि गर्न गाह्रो पर्ने देखेर १ प्रतिशतमा सीमित गराउन सफल

भए।

निष्कर्ष:

कानुनी परिधिमा रहेर कारोबार गर्नेले पनि सामाजिक उत्तरदायित्व पूरा गर्नुपर्ने कुरा सरकारले निजी विद्यालय सञ्चालकलाई बुझाउन नसकेका कारण निजी विद्यालयले शुल्क र छात्रवृत्तिको त्यस्तो सुविधा दिन अस्वीकार गर्छन्। वर्तमान शिक्षा मन्त्रीले 'संस्थागत विद्यालय शुल्क निर्धारण मापदण्ड निर्देशिका' लागू गर्ने जनाएका छन्। शिक्षा ऐन बनेको ४४ वर्ष र शिक्षा नियमावली लागू भएको १३ वर्षपछि बल्ल मापदण्ड निर्देशिका आउने अनि लागू हुने कहिले र कसरी? यस्तो प्रवृत्तिले समस्या माथिको थप कागजी घोडामात्र बन्ने खडा हुने हो। त्यसतर्फ सजगता अपनाउन सक्नुपर्छ।

समस्या समाधानका लागि शिक्षाका अधिकारीकै पहिलो जिम्मेवारी हुनेमा कुनै विवाद छैन। त्यसपछि सरोकारवाला सबैको अहम् भूमिकालाई आत्मसात गर्न सक्नुपर्छ। यसको नेतृत्व मन्त्रालयजस्तो उपल्लो निकायले तत्काल थालोस्। फेरि संसदमा नयाँ शिक्षा विधेयक पाइपलाइनमा छ। नयाँ ऐनले फेरि अन्तहीन श्रृंखलामात्र नथपोस्।

लेखक वाणिज्य कानुनका क्षेत्रमा कार्यरत अधिवक्ता हुन्।

ADMISSION OPEN

Creative Academy proudly announces the
New Admission for the
Academic Session 2073 B.S.

From Play Group to Class Seven
for the limited Seats.

Forms are being distributed from School Office.
(10:00 A.M. - 3:00 P.M.)

Creative Academy

Nayabazar, Kirtipur,
Phone No: 4-334123, 4-336107

जातीय छुवाछुट सामाजिक रूपमा

निन्दनीय र कानुनी रूपमा

दण्डनीय कार्य हो।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

“चारैतिर हल्लिँदा बाँचिदैँन जस्तो लागेको थियो”

ओमिका सुनुवार, नर्मिक अस्पताल

म भर्खरै अस्पताल पुगेकी थिएँ । ड्युटी समय १२ बजे भए पनि म वैशाख १२ गते केही समयअघि नै अस्पताल पुगेँ ।

सीसीयू (कोरोनरी केयर युनिट) पुग्दा बिहानी सिफ्टका सहकर्मी नर्सहरू आ-आफ्नो काममा व्यस्त थिए । म पनि नर्सिङ स्टेसनमा औषधि मिलाउन लागेँ । केहीबेरमा डरलाग्दो आवाजसहित हल्लाउन थाल्यो ।

सुरूमा के भएको सोच्नै सकिनेँ । केही नर्स सहकर्मीहरू रुन थाले । सीसीयूको चारैतिर हेरेँ, बिरामीको बेड नाचिरहेको थियो । बिरामी बेडमाथि जुस्के-जुस्के भइरहेका थिए ।

म उभिन सकिरहेकी थिइनेँ । रिंगटा लागेभै भयो । अनि बल्ल पो थाहा भो भूकम्प आएको रहेछ । चारैतिर हल्लिएको देखेर ‘आज त मरिने भो’ जस्तो लाग्यो । तर आफूलाई सम्हालेँ ।

हतार-हतार २०९ नम्बरको बेडको बिरामी समात्न गएँ । जहा सडक दुर्घटनामा परी खुट्टा भाँचिएका भारतीय नागरिक थिए । त्यहीबाट सहकर्मीहरूलाई ‘नआत्तिनु केही हुँदैँन’ भन्दै सम्झाएँ । मजस्तै अरु नर्स साथीहरू पनि अन्य बेडका बिरामी समात्न गए । विमला तामाङ बहिनी २१० नम्बर बेडको भेन्टिलेटरको बिरामी समात्न

पुगिन् ।

हल्लिएर बिरामीको भेन्टिलेटर जतिबेला पनि निस्कन सक्थ्यो । बिरामी समातिरहँदा परिवारको चिन्ताले सतायो । तर तत्कालै फोन गर्न सक्ने स्थिति थिएन । फेरि त्यतिबेला पारिवारिक चिन्ताभन्दा पनि बिरामीको स्याहार गर्नु बढी महत्वपूर्ण हो भन्ने लाग्यो ।

सीसीयूमा हामी पाँचजना नर्स ड्युटीमा थियौँ । भूकम्प आइरहेका बेला हामीलाई आफ्नो भन्दा बढी बिरामीको चिन्ता लाग्यो । सीसीयूमा क्रिटिकल केसका बिरामी हुने भएकाले पनि हामी अलि बढी नै सचेत थियौँ । सानो गल्ती र लापरबाहीले पनि बिरामीको ज्यान जान सक्ने भएकोले भूकम्प आइरहेकै बेला हामी बाहिर भागेनौँ । हामी सबै नर्सभित्रै बसेर बिरामीको हेरचाह गर्यौँ ।

भूकम्पको कम्पन रोकिएपछि बिरामी र बेड मिलाएपछि मात्रै आफन्तको चिन्ताले सताउन थाल्यो । सबैभन्दा पहिले आमालाई फोन गरेँ । फोन लागेन । चिन्ता भन् बढ्यो । त्यसपछि श्रीमानलाई फोन गरेँ । श्रीमान् पोखराबाट काठमाडौँ आउँदै हुनुहुन्थ्यो । उहाँ सुरक्षित भएको थाहा पाएपछि मन हलुका भयो । सावधानीपूर्वक आउन भनैँ । केही घण्टापछि आमासँग कुरा

फाइल फोटो

भयो । उहाँ लगायत परिवारका सदस्य बाहिर चउरमा हुनुहुँदो रहेछ ।

दिउँसो ३ बजेतिर सीसीयूमा पनि भूकम्पबाट घाइते भएकालाई ल्याउन थालियो । इमरजेन्सी र अन्य वार्ड भरिएपछि सीसीयूमा घाइते ल्याउन थालिएको रहेछ । हड्डी भाँचिएका र टाउको फुटेका घाइतेहरूको लर्को नै लाग्यो । हामी उपचारमा खटियौँ । यति बेलासम्म भूकम्प र त्यसको क्षतिको बारेमा हामीलाई जानकारी नै थिएन । एक जना घाइतेका आफन्तले मोबाइलमा काठमाडौँका भतिकएका घरहरूको दृश्य देखाएपछि पो भुसङ्ग भएँ ।

भूकम्प त हामीले सोचेको भन्दा निकै ठूलो गएको रहेछ । घाइतेका आफन्त धरहरा पनि ढल्यो भन्दै थिए । त्यो सुनेर

म छाँगाबाट खसेजस्तै भएँ । भूकम्पले अस्पताल र सीसीयू पनि भत्काएको भए बिरामीको हालत के हुन्थ्यो होला ? हामी स्वास्थ्यकर्मीको अवस्था के हुन्थ्यो होला भन्दै एकछिन कल्पनामा हराएँ ।

आङ्ग सिरिङ्ग भयो । तर बाहिर यत्रो ठूलो क्षति हुँदा पनि आफूले काम गर्ने अस्पतालमा ठूलो क्षति नपुगेकोले मनमनै दुक्कको सास फेरेँ । अस्पतालहरू भूकम्प प्रतिरोधी हुनुपर्छ भनेको सही रहेछ । भूकम्प प्रतिरोधी भएकोले अस्पतालको संरचनामा केही भएन । तर एकैपटक धेरै घाइतेको उपचार गर्नुपर्ने, विद्युत् आपूर्तिमा समस्या हुने तथा अक्सिजन सप्लाईमा गडबडी आउँदा केही समस्या भन्ने पर्नसक्ने रहेछ । सीसीयूमा केहीबेर अक्सिजन

समस्या आएपछि हामीले एम्बु ब्यागबाट अचेत बिरामीलाई अक्सिजन दियौँ ।

सीसीयूको सिनियर स्टाफ भएकाले म माथि बहिनीहरूलाई सम्झाउने र यो संकटको घडीमा एकढिक्का बनाउने जिम्मेवारी पनि थपिएको थियो । बहिनीहरूलाई नर्सिङ पेशाका चुनौती र धर्मका बारेमा सम्झाएँ । हामी बिरामीको सेवा गर्न चुक्ने पक्षमा थिएनौँ । त्यसैले त लगातारको पराकम्प आउँदा पनि हामी नडराई भित्रै बसेर सेवा दियौँ । दिनभरि खाली पेट नै काम गर्यौँ । साँझ पख बिस्कुट खायौँ ।

रात्रिकालीन ड्युटीका स्टाफ नर्सहरू अस्पताल आउन सक्ने अवस्था थिएन । बिहानी ड्युटीका नर्सहरू घर गइसकेकाले हामी साँझका ड्युटीवालाले नै रातमा पनि खटिनुपर्ने भयो ।

साँझतिर म सीसीयूबाट ओर्लिँएँ । अस्पतालका धेरै वार्ड बाहिर खुला स्थानमा सारिएको रहेछ । अस्पतालको आँगन र पार्किङमा पाल टाँगेर स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको थियो ।

क्रिटिकल केयरका सीसीयू र एनआईसीयू वार्ड प्राविधिक जटिलताका कारण तत्कालै बाहिर सार्न सकिइन । अस्पताल बाहिरको भाग भूकम्पका घाइतेले भरिएको थियो । घाइतेहरू

ऐया आत्मा भन्दै कराइरहेका थिए । कसैको टाउको फुटेको थियो, कसैको हातखुट्टा भाँचिएका थिए । चिकित्सक र नर्सलाई उपचार गर्न भ्याइनभ्याइ देखेँ । म सीसीयूको नर्स भए पनि यो संकटको घडीमा घाइतेको सेवामा सघाउनुपर्छ जस्तो लाग्यो । उपचारमा चिकित्सकलाई सघाउँदै नर्सको जिम्मेवारी निभाउन अघि सरें ।

थुप्रै घाइतेमध्ये धरहरा ढलेर चेपिएकी एक किशोरीको उपचार अझै सम्भन आउँछ । रातभरि नै भूकम्पको पराकम्पन आउने क्रम रोकिएन । भूकम्पको झड्कासँग जुध्दै हामीले रातभरि नै बिरामीको सेवा गर्यौँ । केही दिनपछि सीसीयूलाई भुईँतलाको इमरजेन्सीमा सारिएपछि भने ड्युटी गर्दा भूकम्पको डर केही कम भयो ।

नर्सिङ पेशा अंगालेको सात वर्षमा मैले पहिलोपटक यस्तो प्रकोपमा काम गरेको थिएँ । प्रकोप र संकटका बेला नर्सिङ सेवालाई कसरी व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ भनेर कलेजमा पढेको ज्ञानलाई भूकम्पका बेला राम्रैसँग प्रयोग गर्ने मौका मिल्यो । नेपाल भूकम्पको उच्च जोखिममा रहेको देश हो । भविष्यमा आउनसक्ने यस्तै प्रकोपका बेला अझ व्यवस्थित तवरले नर्सिङ सेवा प्रदान गर्न यसपालिको भूकम्पले सिकाएको छ ।

"Where Your Child Comes First"

Admission Open

Play Group to Upper K.G.

FIRST STEP
PRE LEARNING SCHOOL

- We run on Classes with Limited Kids
- Creative Learning
- Playful Environment

Tyangla phant, Sangam Chowk-3
Tel : 01-4335606/ 9862239555

साहित्य स्तम्भ

कविता

- कृष्ण कुमार वैद्य
बनेपा

प्रावधान यस्तो होस्

प्रावधान यस्तो होस्
राष्ट्रको हुकुटी बाँडिचुँडि
भागबन्दा गरी रित्याउनेहरूले
टाउको उठाउन नपाउन्
सदाचारको उपहास गर्ने
भ्रष्टाचार, गुन्डागर्दी
व्यभिचारी दुस्तहरूले
खेलावाद गर्न नपाउन्
खानेपानी समस्या
लोडसेडिङ्ग, महंगी
अभाव श्रृजना गर्नेहरूले
जनता ठग्न नपाउन्
स्वाभिमान बन्दकी राखी
वैदेशिक हस्तक्षेप निम्त्याउने
भात दलालहरूले
चलखेल गर्न नपाउन्।
जात, भाषा, धर्म, क्षेत्र
आत्मनिर्णयको अधिकार भन्दै
बिखण्डनको बिउ रोप्नेले
देश टुक्राउन नपाउन्।
कोशी, गण्डकी, माहाकाली
कर्णाली लगायत नदीनाला
विदेशीलाई सुम्पने
राष्ट्रघातीले
नदी, नाला बेच्न नपाउन्।

“भूकम्प पीडितलाई पुनःनिर्माणको सेवा तत्काल दिनुपर्दछ”

२०७२ बैशाख १२ गते
गएको विनाशकारी भूकम्प, भूकम्प
पीडितको लागि पुनःनिर्माण
प्राधिकरणको कार्यविधि र
कीर्तिपुरवासी भूकम्प पीडितको
लागि नगरपालिकाबाट गर्न सक्ने
कार्यबारे नगरस्तरीय विपद्
व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष श्री
उद्धवप्रसाद रिजालसँग गरेको
कुराकानी:

१) १२ बैशाख २०७२ गएको
विनाशकारी भूकम्प एक वर्ष
पुग्दछ, तपाईं कसरी स्मरण
गर्दै हुनुहुन्छ ?

बैशाख १२, १३ र २९
गतेको भूकम्प र त्यसपछिका
परकम्पनले हामी सबै नेपालीहरूको
मनमा त्रासको वातावरण बन्थ्यो।
प्राकृतिक प्रकोपले देशभरमा भण्डै
९ हजारको ज्यान गयो। २२ हजार
भन्दा बढी घाइते भए भने लाखौंका
जनता घरबारबिहीन भएको छ।
कीर्तिपुर नगरपालिकामा मात्र ४३
जनाले ज्यान गुमाउनु पर्यो भने ३
हजार भन्दा बढी घर पूर्ण क्षति
भएको र त्यति नै मात्रामा आंशिक
घर क्षति भयो। भूकम्पबाट
धनजनको क्षति हामी सबैलाई दुःख
भएको छ। त्यतिबेलाको अवस्थालाई
सम्झनु पर्दा अहिलेसम्म टेको
लगाएको कसरी हटाउने,
रेट्रोफिटिङ्ग गर्ने कि बारे सोच्नु
जस्तो छ।

२) विपद् व्यवस्थापन समितिमा
रहेर गर्नुभएका गतिविधिबारे
बताइदिनु हुन्छ कि ?

नगरस्तरीय विपद्
व्यवस्थापनमा नपाका कार्यकारी
अधिकृतको अध्यक्षतामा राजनैतिक
दल, विभिन्न सामाजिक संघसंस्था
रहेको एक समिति रहेको छ। मेरो

जानकारीमा आएसम्म सरकारी र
गैरसरकारी संस्थाबाट प्राप्त राहत
सामग्री वितरण कार्य भएको छ।

सरकारबाट पठाएको
भूकम्प पीडितको लागि अस्थायी
टहरा बनाउन १५ हजार र न्यानो
लुगा बापत १० हजार वितरण गर्ने
कार्य भयो। तर गैरसरकारी
संस्थाबाट प्राप्त सबै राहत
प्याकेजलाई सरकारको एकद्वार
प्रणाली लागू नभए जस्तै यहाँपनि
भएन।

३) भूकम्प पीडितहरू अहिले
पनि खुला आकाशमणी पाल
र जस्ताको टहरामा रात काट्दै
छन्, तपाईंको विचारमा कति
वर्ष त्यसरी बिताउनुपर्ने होला ?

एक वर्ष बित्न लाग्यो।
सरकारको कार्य हेर्दा ढिला
भइसकेको छ। यस्तै स्थिति रहिरहने
हो भने केही वर्ष भूकम्प पीडितहरू
यस्तै खुला आकाशमा टहराको
भरमा बस्नुपर्ने हुन्छ। सबै
सरकारको पखाईमा छन्। तर
सरकार पैसाको पोको बोकेर
पीडितलाई वितरण गर्न सकेको छैन।
सरकारले दिन्छ भन्दा भन्दै ढिला
गयो।

४) भूकम्प पीडितले आफैले
निर्माण गर्न थालेको छ।
सरकारले ती पीडितलाई पछि
सहयोग दिन्छ ?

यो त सरकारले
बोल्नुपर्दछ। ग्रामीण क्षेत्रमा आफ्नो
गच्छे अनुसार बनाइसकेको छ।
शहरमा यो राज्यले हेर्ला भनेर
बसिरहेका छन्। एक जना मन्त्रीले
अहिले बनाएपनि सरकारको
सहयोग दिनुपर्छ भनेर भनेका छन्
तर ठ्याक्कै नीति निर्देशन नै भएन

५) राज्यले पुनःनिर्माण
प्राधिकरण गठन गरेको छ।
पुनःनिर्माणको कार्य प्रति तपाईं
के आशा गर्नुभएको छ ?

सरकारले पुनःनिर्माण
प्राधिकरण छुट्टै गठन गर्नुभन्दा
सम्बन्धित मन्त्रालयलाई नै जिम्मा
दिएको भए कार्य अगाडि बढाउन
सजिलो हुने थियो।

हामी सरकारी निकायले
जसरी स्थानीय मन्त्रालयमा नियमित
रिपोर्टिङ्ग गरिन्थ्यो त्यसरी नै यो
भूकम्प पीडितको बारे पनि
जिम्मेवारी भएर लाग्न सक्दथ्यो।
सम्बन्धित मन्त्रालयबाट गराएको
भए हामी जिम्मेवार भएर जान्थौं
र काम नगरेमा पनि विभागीय
कारवाही हुन्थ्यो। तर अहिले
प्राधिकरण पनि जवाफदेही देखेन
भने प्राधिकरण चाकरी गर्न आओस्
भन्ने मानसिकतामा बसेको जस्तो
लागदछ। प्राधिकरणमा एजेण्डा
सहित जान बाटो खुलेन।

६) नपाको कुनै छुट्टै कार्यक्रम
राख्नुभएको छ कि ?

नपा आफै सर्वेसर्वा
होइन। दलहरूले यस्तो गर्ने एजेण्डा
प्रस्ताव राखेको भए अगाडि बढ्न
सकिन्थ्यो।

भूकम्प पीडितको
सम्बन्धमा र पुनःनिर्माण
सम्बन्धमा दलहरूले एजेण्डा
सहितको छलफल नपामा कुनै कुरा
प्रस्तुत गरेको छैन।

नगरपालिकाको
गतिविधि सुस्त छ यहाँ यसरी नै
जाने भन्ने भिजन नै तयार भएको
छैन जस्तो लाग्यो।

७) घर तथा बाटो मापदण्ड
२०७२ विपरीत परम्परागत

- उद्धव प्रसाद रिजाल
कार्यकारी अधिकृत, कीर्तिपुर
महानगरपालिका प्लाष्टर नगर्नु
मनेको तर मानेनन् नि ?

यो मापदण्ड बनाएपनि
प्राविधिकहरूले चनाखो हुनुपर्ने थियो
। म प्राविधिकलाई मापदण्ड किन
बनायो र किन लागू गर्न सकेन
भनेर हेर्नु भनेको छु। परम्परागत
बस्तीमा नगरपालिका आफैले केही
प्रतिशत बेहोरी मापदण्ड अनुसार
घरबाटो निर्माणमा सहयोग गर्नुपर्ने
देख्दछु।

८) थप केही कुरा भन्नु छ कि ?

भूकम्प पीडित
परिवारको तत्काल सहयोग भनेको
भग्नावशेष पन्छाउने, टेको हटाउने,
आंशिक क्षतिको रेट्रोफिटिङ्ग गर्नुपर्ने
देख्दछु। नयाँ निर्माण गर्नुहुने
नगरवासीले भूकम्प प्रतिरोधी
निर्माणमा नपाका मापदण्ड अनुसार
बनाउनु पर्दछ।

अब हामीले २०७२ को
भूकम्पबाट शिक्षा लिनु पर्दछ।
कमजोर निर्माणले नै धनजनको क्षति
भएको हो। यसबाट बच्न सबै
नगरवासी सचेत हुनैपर्दछ। नगरको
विकासमा के गर्ने भन्ने प्रस्ताव
आएमा नपा सबै साथ रहनेछ।

TURNERS PATHSHALA

WE HAVE :

- Child friendly environment
- Montessori based lab
- Calorie analyzed food
- Health Checkups
- Trained staffs & facilitators

Hurry up for Admission!!!

LIMITED SEATS AVAILABLE!!!

Day Care
Play Group &
Nursery

Phone no. : 01-4331574

Email : turners.pathshala@gmail.com

Kirtipur-17, Bahirigaun

निर्मल/लोकेश्वर सहिद स्मृति ब्याडमिन्टन च्याम्पियन

युवा खेलकुद समूह कीर्तिपुरद्वारा आयोजित आठौँ सहिद स्मृति कप ब्याडमिन्टनमा चन्द्रागिरी नगरपालिका कालिका युवा क्लवका निर्मल निरौला र लोकेश्वर बखतीको जोडी च्याम्पियन बनेका छन्।

बैशाख ४ गते शनिबार जनसेवा उमाविको ब्याडमिन्टन कोर्टमा भएको फाइनल खेलमा निर्मल र लोकेश्वरको जोडीले कीर्तिपुर नगरपालिका इन्द्रायणी परिवार क्लवका शंकर महर्जन र लक्ष्मीभक्त महर्जनको जोडीलाई २१-१८ र २१-९ को सोफो सेटमा पराजित गरी उपाधी हात पारेको हो।

प्रतियोगितामा वर्ष उत्कृष्ट खेलाडीमा कीर्तिपुर ब्याडमिन्टन क्लवका चन्दन महर्जनलाई घोषणा गरियो।

तेस्रो स्थानमा चन्दन महर्जन र राजमान महर्जनको जोडी र रामशरण केसी र दिवाकर पाण्डेको जोडी भएका थिए।

विजयी खेलाडीहरूलाई नेपाल मजदुर किसान पार्टीका केन्द्रीय सदस्य एवं सांसद अनुराधा थापा मगर, शारीरिक शिक्षा तथा खेलकुद समाजका अध्यक्ष प्रा.डा. रामकृष्ण महर्जन, जनसेवा उमाविका प्राचार्य नन्दकुमारी महर्जन, कीर्तिपुर ब्याडमिन्टन क्लवका सचिव इश्वरमुनी बज्राचार्यले ट्रफी, नगद र प्रमाणपत्र प्रदान गर्नुभएको थियो।

त्यसक्रममा प्रमुख अतिथि थापा मगरले धेरै खेलमैदान र

प्रतियोगिता हुने ठाउँमा कमैमात्र अस्पताल हुने भन्दै खेलकुदले शारीरिक साथै बौद्धिक विकासमा समेत टेवा पुऱ्याउने बताउनुभयो। खेलाडीले आफ्नो प्रदर्शनबाट सफलता हासिल गरी राष्ट्रिय गौरव उच्च पार्ने भएकोले उनीहरू राष्ट्रिय भावनाबाट प्रेरित रहने बताउनुभयो।

‘फैल बिनाको खेल र तेल बिनाको सेल’ उखानलाई गतल सावित गर्न खेलाडीहरूले अनुशासित र मित्रभावनाले खेल खेल्नुपर्ने बताउनुभयो।

खेलकुद राष्ट्र-राष्ट्रबीचको बैमनस्यलाई सुमधुर सम्बन्ध राख्दछ, मित्रता बढाउँछ भन्नु हुँदै युवा खेलकुद समूहको यो आठौँ संस्करणले खेलाडीको खेलप्रति मन तानेको महसुस गरेको भन्नुभयो।

त्यसक्रममा कहाँले

भारतीय नाकाबन्दीको कारण देशको अर्थतन्त्रमा नराम्रो असर पारेको बताउँदै नेपालको आन्तरिक मामिलामा भारतीय हस्तक्षेपको विरोध गर्नुभयो। वहाँले नेमकिपाले भारतको नाकाबन्दी विरुद्ध सांसद भवनमै नारा उचालेको स्मरण गराउनुभयो।

हामी भारतीय एकाधिकार पूँजीवादी सरकारको विस्तारवादी नीतिको सधैं विरोध गर्नुपर्दछ भन्नुभयो।

देश सानो ठूलो होला तर सार्वभौम कहिले पनि सानो ठूलो नहुने बताउनुभयो।

कार्यक्रममा जनसेवा उमाविका प्राचार्य नन्दकुमारी महर्जनले खेलकुदको विकासमा सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो।

कीर्तिपुर खेलकुद

विकास समाजका महासचिव नवीन महर्जनले खेलाडीको मनोबल र खेलकुदको विकासको लागि निरन्तर आयोजना गर्नुपर्ने बताउनुभयो।

युवा खेलकुद समूह आठौँ सहिद स्मृति कप ब्याडमिन्टन प्रतियोगिताका संयोजक एवं सहिद स्मृति व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष नारायण महर्जनले ब्याडमिन्टन खेलबारे र अक्षय कोष स्थापना गरेको बारे जानकारी दिनुभयो।

समूहका अध्यक्ष हरिकुमार महर्जनको सभापतित्वमा कार्यक्रम भएको थियो।

विजयी खेलाडीहरू प्रथम, द्वितीय र तृतीय २ जोडीलाई नगद पुरस्कार क्रमशः ६ हजार, ३ हजार र २/२ हजार प्रदान गरिएको थियो।

WHERE YOUNG MINDS GROW

SHEMROCK

SIMRIK

Int'l Pre-School

Admission Open

For

PLAY GROUP

NURSERY

JKG

SKG

GRADE ONE

Limited Seats Only

Contact : Bahiri Gaun, Kirtipur-17 , Ph. : 4-330646, 9841353526

ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र पाँगा र दिवा सेवा

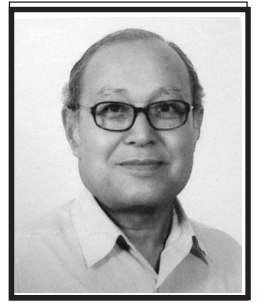
परिवर्तनशील संसारमा प्राणीहरूले आफ्नो जीवनचक्र बच्चा, तरुणो, प्रौढ र ज्येष्ठ नागरिक हुँदै गुजारा गरिराएका छन् । मानिस प्राणीमा सर्वश्रेष्ठ बुद्धिमान भएकोले सबै तहलाई मिल्ने गरी विद्यालय, कार्यालय, कारखाना, घर, अस्पताल सबै बनाई जीवन यापन गरिराएका छन् भने फुसदमा मनोरञ्जन गर्नको लागि जात्रा पर्व आदि हाम्रो संस्कृति हाम्रो परम्परा बनाई गुजारा गरिराएका मानिसहरू हुन् । आफ्नो र आफन्त अनि छरिछमेक सबैलाई आवश्यक पर्ने रितिथितिको व्यवस्था गरी समाजबनाई चलाईआएका मानिसहरू हुन् । यसरी आफू सक्षम भएकोले बेलामा चाहिने सबै व्यवस्था गरी हाल आएर उमेर

छिपिपिँदै अशक्त हुँदै आउँदा आफूलाई आवश्यक सरसुविधा नै उपभोग गर्न कठिनाई पर्दै आएकाहरू हाम्रा ज्येष्ठ नागरिकहरू हुन् ।

नेपालीहरूको जीवन शैलीमा पहिले-पहिले लोग्ने मानिसहरूले खर्चबर्च चलाउन चाहिने सम्पत्ति कमाई ल्याउने । आईमाईहरूले घर व्यवहारमा चाहिने खानपानको व्यवस्था गर्ने गरी आएको बेलामा प्रायः आईमाईहरूले घरको रेखदेख गर्ने गर्दथे । त्यस बखत घरका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई मान सम्मानका साथ आवश्यक स्याहार सुसार गर्ने हुँदा जीवनयापनमा सहज र सरलता भइरहेको थियो । हाल आएर घर परिवारमा महिला पुरुष मिली दुवैले कमाई नगरी

घरगृहस्थी संचालन गर्न कठिनाई हुँदै आएको र पृथ्वीको आधा जनसंख्या महिलालाई उचित स्थान दिई कार्य नगरेमा देश विकासमा बाधा पुग्ने भई दुवैले सकेको सीप-ज्ञान हासिल गरी काम गर्दै आउँदा धेरै किसिमको सुविधा उपभोग गर्न सक्ने हुँदै आयो । यसरी घर व्यवहारमा परिवर्तन हुँदै आउँदा कमजोर ज्येष्ठ नागरिकहरूले चाहिने सुविधा कठिनाई हुँदै आयो । त्यसैले अबको समयमा ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई के कस्तो व्यवस्था गर्न सके केही सुविधा पुर्‍याउन सक्ने हुन्छ । त्यसैलाई विचार गरी यस कीनपा ९, १०, ११ र १२ पाँगाका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई एउटा ज्येष्ठ नागरिक क्लव गठन गरी सेवा गर्ने तत्कालीन सभासद् श्री दिलीप महर्जनले अवधारण

- अर्जुन महर्जन, सहिदपथ
सचिव, न्हुगु ज्येष्ठ नागरिक क्लव

पत्र तयार गरी ज्येष्ठ नागरिक समेतको भेलामा छलफल हुँदा सबैले राम्रो मानी २०६५ जेठ ५ गते ज्येष्ठ नागरिक क्लव गठन भएको थियो । यसै ज्येष्ठ नागरिक क्लवबाट ज्येष्ठ नागरिक सम्मान, भ्रमण, स्वास्थ्य शिविर, आदि कार्यहरू हुँदै आउँदा सबै खुशी भइरहेको थियो । यसरी ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई सेवा गर्ने योजना स्थानीय विकास मन्त्रालयमा पेश हुँदा राम्रो काम गर्न लागेको भनी

जुटाउन सकियो । हाल आएर सबै साधनको सदुपयोग हुने गरी ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र स्थापना गरी ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई नास छः छेंमा दिवा सेवा संचालन गर्न बालकुमारी महिला समूह (क) पाँगा सिकुछेंका महिलाहरूले दैनिक चार जनाले स्याहार सुसार गर्ने गरी सेवा गर्न तयार भएकोले दिनको १० बजेदेखि साँझ ५ बजेसम्म मनोरञ्जन चियापान

देखि दिवा सेवा संचालन हुँदै आइरहेको छ ।

यसरी संचालन गर्ने कुरा सुन्दा राम्रो काम हुन लागेको भनी दाताहरूबाट आर्थिक भौतिक सहयोग प्राप्त भएकोले यो सेवा केन्द्र संचालन गर्न सुविधा हुँदै आइरहेको छ । यसरी सहयोग गर्न चाहने दाताहरूकै सहयोगबाट निरन्तरता दिई संचालन गर्दै जाने पवित्र उद्देश्यले यो ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र सबैको सामु उभेका छौं

नाम/ठेगाना	रकम	ज्ञानी महर्जन, सेरा	र.२०००।-	लक्ष्मी महर्जन, लाछी	र.१००१।-	गोविन्द महर्जन, दिउखेल	र.१०००।-
बलकुमारी महर्जन, सहिदपथ	र.१००००।-	भाईराम महर्जन, सुन्दरबजार	र.२०००।-	धनमाया महर्जन, पाघु	र.१०००।-	धनदेवी महर्जन, सिकुछें	र.१०००।-
ई. कृष्णभोला महर्जन, ढोकासी	र.५६१०।-	उज्ज्वल शिशु निकेतन एकेडेमी	र.२०००।-	धनमाया महर्जन, नम्खा:	र.१०००।-	रुक्मणी महर्जन, सिकुछें	र.१०००।-
नारायणदास महर्जन, सुन्दरबजार	र.५०००।-	काठमाडौं ईडा उद्योग	र.२०००।-	प्राणमाया महर्जन, तुँचाखेल	र.१०००।-	पार्वती महर्जन, सिकुछें	र.१०००।-
नन्दकुमारी महर्जन, हनुमानघाट	र.५०००।-	रामेश्वर मानन्धर, कालिमाटी	र.२०००।-	पुनबहादुर महर्जन, नगाउँ	र.१०००।-	कृष्ण गोपाली, थानकोट	र.१०००।-
हिमाल ईडा उद्योग, थानकोट	र.५०००।-	स्व. रामशंकर, चन्दा महर्जन, तुँचाखेल	र.२०००।-	नन्द बहादुर महर्जन, तुँचाखेल	र.१०००।-	राजु श्रेष्ठ, थानकोट	र.१०००।-
सत्राम महर्जन, भुजिन्द	र.५०००।-	दुर्गा बहादुर, राममाया महर्जन, नगाउँ	र.२०००।-	मिश्री महर्जन	र.१०००।-	किशोर शाही, नयाँबजार	र.१०००।-
नरबहादुर श्रेष्ठ, भुजिन्द	र.५०००।-	लोकमाया महर्जन, नम्खा:	र.१५००।-	चन्द्रवीर महर्जन, छःचपा	र.१०००।-	राजन वि.क., रोल्पा	र.१०००।-
रेणु शाही, भैसेपाटी	र.५०००।-	नाती महर्जन, सिकुछें	र.१५००।-	हिराकाजी महर्जन, भुजिन्द	र.१०००।-	तारा प्रसाद भण्डारी, बुटवल	र.१०००।-
राजबहादुर महर्जन, सिकुछें	र.३०००।-	दिलमाया महर्जन, इचाखेल	र.१५००।-	सानुमाया महर्जन, समचा	र.१०००।-	जल बहादुर महर्जन, दिउखेल	र.१०००।-
ज्ञानीमाया महर्जन, तुँचाखेल	र.३०००।-	पवित्र कुटी विहार, भुजिन्द	र.१४००।-	हरि महर्जन, सिकुछें	र.१०००।-	भौतिक सहयोग गर्ने दाताहरू	
हिराशोभा शाही, टोदह	र.२५००।-	राजेन्द्र डंगोल, भ्याबु	र.१२००।-	बुलमाया महर्जन, सिकुछें	र.१०००।-	ईश्वर क्याटरिङ- मञ्च, पाल, खाना तयारी	
सरिता शाही, कुलेश्वर	र.२५००।-	प्रमिला डंगोल, भ्याबु	र.१२००।-	शिला इन्टरप्राइजेज, हनुमानघाट	र.१०००।-	ज्ञान बहादुर महर्जन- साउण्ड सिस्टम	
प्रदिप महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	गणेशमाया महर्जन, भुजिन्द	र.११२०।-	कीर्ति ज्वेलर्स, नयाँबजार	र.१०००।-	काली कुमारी महर्जन, नगाउँ- टोपी	
दुर्गाकुमारी महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	अर्जुन महर्जन, सालिक	र.११११।-	आँखा उपचार केन्द्र, नयाँबजार	र.१०००।-	सरस्वती महर्जन, हनुमानघाट- रुमाल	
हरिदेवी महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	हरिमाया महर्जन, नयाँबजार	र.११००।-	इन्द्रमान महर्जन, पाघु	र.१०००।-	प्रकाशराम महर्जन, भुजिन्द- केरालाई र.५०००।-	
देवलक्ष्मी महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	अष्टमान महर्जन, भुजिन्द	र.१०५५।-	नजरराम महर्जन, नयाँबजार	र.१०००।-	ज्ञानेन्द्र महर्जन, समचा- फुललाई र.२०००।-	
जमुना महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	न्हवँ महर्जन, भुजिन्द	र.१०५५।-	हरिकृष्ण महर्जन, प्रगतिपथ	र.१०००।-	छोरी महर्जन, भाजंगाल- फुललाई र.२०००।-	
सुर्जमाया महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	कृष्ण बहादुर महर्जन, सालिक	र.१०५०।-	नानीछोरी महर्जन, नम्खा:	र.१०००।-	मधुनानी महर्जन, याकछें- फुललाई र.२०००।-	
रामकुमारी महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	ज्ञान बहादुर महर्जन, नयाँबजार	र.१०२०।-	दुर्गा बहादुर महर्जन, सिकुछें	र.१०००।-	रामबहादुर महर्जन- फुलललाई र.२०००।-	
थिके महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	स्व.तु.य. शिलमाया महर्जन, नयाँबजार	र.१०२०।-	कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था	र.१०००।-	गणेशमान महर्जन, दथल- ग्यासलाई र.१४००।-	
चैनकुमारी महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	नारायण महर्जन, सिकुछें	र.१०२०।-	दिलकुमारी महर्जन, तःननी	र.१०००।-	देवगुरुजु महर्जन, सिकुछें- बिस्कुटलाई र.१०००।-	
छोरी महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	कृष्णभक्त महर्जन, दथल	र.१०१०।-	कविकुमार महर्जन	र.१०००।-	देवलक्ष्मी महर्जन, नयाँबजार- बिस्कुटलाई र.१०००।-	
सुमित्रा महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	विष्णुकुमारी महर्जन, लाछी	र.१०१०।-	शुभसेवा साकोस	र.१०००।-	मधुकर महर्जन, सिकुछें- बिस्कुटलाई र.१०००।-	
बिना महर्जन, सिकुछें	र.२०००।-	हरिशरण महर्जन, सुन्दरबजार	र.१००५।-	मैया श्रेष्ठ, पाघु	र.१०००।-		

Congratulations!

Congratulation PAMILA MAHARJAN
for being Successful in
St. Mary's School Entrance Exam
for Class One.
Well done Shemrockites.
All the best for your future &
HAPPY NEW YEAR-2073

WHERE YOUNG MINDS GROW
SHEMROCK
SIMRIK
Int'l Pre-School

भवन र सामानको लागि आर्थिक सहयोग प्रदान गरिदिनेबाट हामीले यस पाँगा लाछीमा ज्येष्ठ नागरिकहरू भेला भई बस्न मिल्ने गरी नास छः छें, छी फल्चा, पाठशाला फल्चा, तुलसी नारायण इनार, आदि निर्माणा गर्न र केही टि.भी., डेक जस्ता सामानहरू

आदिको व्यवस्था गर्ने गरिएको छ । यसरी गठित ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र यही २०७३ बैशाख ४ गते पाँगा देशका ज्येष्ठ नागरिक ९८ वर्षकी महिला ज्ञानीमाया महर्जन र ९४ वर्षका पुरुष तरिबाबु महर्जनबाट पानसमा बत्ती बाली उद्घाटन भई २०७३ बैशाख ५

। यो सेवा केन्द्र सबैको सरसल्लाह सुझाव एवं सहयोगले संचालन हुने हो तसर्थ आफूले सकेको सहयोग गरिदिनु हुन सादर अनुरोध गर्दै हालसम्ममा र.१०००।- देखि सहयोग प्रदान गर्नुहुने दाताहरूलाई धन्यवाद दिँदै नामावली पनि प्रस्तुत गरेका छौं ।

पाँगामा.....

ज्येष्ठ नागरिकको जीवन सुखमय बनाउन निर्वाचन क्षेत्र सांसद कोषबाट सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो । पूर्व राज्यमन्त्री दिलीप महर्जनले ज्येष्ठ नागरिकहरूको सेव गर्नु मानवीय ठूलो धर्म हो भन्नु हुँदै यसको निरन्तरताको लागि हामी पाँगाबासीहरूले कमसेकम एक रुपैयाँ सहयोग गर्ने प्रण गरौं भन्नुभयो ।

कीर्ति पुर नगरपालिकाका वरिष्ठ लेखा अधिकृत सानुबाबु परियारले ज्येष्ठ नागरिक भत्ता आगामी साउन महिनादेखि एक हजार वितरण गर्ने भन्नुहुँदै सेवा केन्द्रले व्यवस्थित योजना तयारगरी नपामा आएमा सक्दो सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो ।

न्हुगु ज्येष्ठ नागरिक क्लवका सचिव अर्जुन महर्जनले स्वागत गर्दै विगतमा क्लवले गरेका कार्यविधि प्रस्तुत गर्नुभयो र यो

सेवा केन्द्रले निरन्तरता पाउने विश्वास लिनुभयो ।

आयोजक महिला समूह एवं सेवा केन्द्रका अध्यक्ष दुर्गाकुमारी महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा जनसेवा उमाविकी प्रिन्सिपल नन्दकुमारी महर्जनले पनि बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई मनोरञ्जन प्रदान गर्न महौवो बाँसुरी खलः, सिकुछें धिमेय खलः र विभिन्न

देवदेवीहरूको नृत्य प्रस्तुत गरेको थियो ।

कार्यक्रममा १ हजार भन्दा माथि सहयोग गर्नुहुने महानुभावहरूलाई सम्मान पत्र प्रदान गरिएको थियो ।

ज्येष्ठ नागरिकहरू पुरुषलाई टोपी र खादा र महिलालाई खादा ओढाई सम्मानित १८५ जनालाई बीचबीचमा चिया, बिस्कुट, मिठाई साथै भोजन गराएको थियो ।

कौसी तरकारी खेती प्रविधि

नविन गोपाल प्रधान

परिचयः

कौसी तरकारी खेती भन्नाले गमला, काठको बाकस, सिमेन्टको बोरा, प्लाष्टिकका थैला वा माछा पायक गर्ने भाडामा उचित मात्रामा माटो र मल भरेर छाना, बरण्डा र कौसीका घाम लाग्ने स्थानहरूमा राखी तरकारी खेती गरिने पद्धति हो। जमिन नभएका तर ढलान गरिएका छाना, बरण्डा र कौसी भएका सहरबासीहरूको लागि अति उपयोगी मानिन्छ। कौसी तरकारी खेतीका लागि लामो समयसम्म पटकपटक गरी टिप्ने खालको तरकारी लगाउनु लाभदायक हुन्छ। यसको लागि प्रशस्त घाम लाग्ने र सजिलोसँग घरमा एक पटक प्रयोग भै खेर जाने पानीलाई उपयोग गर्न सकिने ठाउँ हुनुपर्दछ।

कौसी तरकारी खेतीका फाइदाहरूः

बिरुवाले हावाबाट कार्बनडाइअक्साइड लिन्छ र अक्सिजन उत्पाद गरेर हावामा छोडिदिन्छ जसले गर्दा हावाको प्रदूषणलाई न्यूनिकरण गरी हावाको गुणस्तरमा बृद्धि गराउँदछ। जसको कारणबाट वातावरणको आद्रता बढ्न जान्छ र बाष्पिकरण घट्दछ। यसको साथै विभिन्न विरुवाका कारण चरा तथा अन्य जीव आकर्षण हुन्छन् भने विरुवाले वातावरण उत्पन्न ध्वनीलाई समेत लिन्छ जसले गर्दा वायु प्रदूषण साथै ध्वनी प्रदूषणलाई समेत न्यूनिकरण गर्दछ। वर्षातको पानी तथा घरमा खेरजाने पानीको प्रयोग गर्दा ढलमा बग्ने पानीको चाप पनि कम हुन जान्छ। यसको सँगसँगै आफ्नै घरमा उत्पादित स्वस्थ उत्पादन खाँदा बजारको रसायन युक्त तरकारी खानुपर्ने बाध्यता हट्न जान्छ। प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा कौसी तरकारी खेती गर्दा हुने फाइदाहरूः

- आफ्नो परिवारको इच्छा अनुसार उत्पादन हुने तरकारी ताजा, स्वच्छ, सफा र विकास रहित हुनुको साथै तरकारी खरिदको लागि हुने दैनिक आर्थिक खर्च तथा समय बचत हुन जान्छ।
- घर वरिपरिको हरियो वातावरणले मानव स्वस्थको लागि चाहिने अक्सिजनको मात्रा बढाउन र कार्बनडाइअक्साइडको मात्रा घटाउन मद्दत गर्दछ।
- सानो होस् वा ठूलो हरेक घर हरियालीको कारण, आकर्षण, सुन्दर तथा मूल्यवान देखिन्छ।
- बोट विरुवाको कारण घरभित्र तथा बाहिरको तापक्रम केही घट्ने हुनाले शितल हुन्छ।
- बिहान तथा बेलुकाको फर्सदको समयमा घरका सदस्यहरूबाट रेखदेख तथा स्याहार सम्भार हुने हुँदा शारीरिक अभ्यासका साथै रमाइलो अनुभव हुन्छ।

कौसी तरकारी खेतीको लागि ठाउँको व्यवस्थाः

- कौसी तरकारी खेतीको लागि माटोको गमला, सिमेन्टको बोरा, प्वाल भएको ढोको, खाली टिन, आधा काटिएको ड्रम, काठको

बाकस, प्लाष्टिकको गमला तथा माछा प्याक गर्ने बक्स, आदि प्रयोग गर्न सकिन्छ।

- साधारण तथा २०-३० से.मि. व्यास र ४५-६० से.मि. उचाई सम्मको भाँडाहरू राम्रो हुन्छन्।
- यी भाँडाहरूको पिंघमा पानी निश्चर जाने स-साना ४-५ वटा प्वाल बनाउनु पर्दछ।

- स्थायी ठाउँ तयार गर्दा संरचनाको पिंघमा पानीको निकासको लागि प्वाल राख्नु पर्दछ।

कौसी तरकारी खेतीको लागि आवश्यक पर्ने सामानः

- माटोको गमला, प्लाष्टिकको गमला, काठको बाकस, सिमेन्टको बोरा, प्वाल भएको ढोको, खाली टिन, आधा काटिएको ड्रम तथा माछा प्याक गर्ने बक्स, आदि।
- मलिलो पाङ्गो माटो वा जंगलको माटो २ भाग राम्ररी कुहिएको/पाकेको मल १ भाग बालुवा १ भाग मिलाई मिक्सचर बनाउनुपर्दछ।
- सानो सानो ग्राबेल वा ईट्टाका टुक्राहरू।
- प्लाष्टिकको ढोरी वा बाँसका ४-७ फुट सम्मका भाटाहरू।
- बाधनको लागि जुटको सुतली
- पिना, हड्डीको धुलो र सुक्ष्म खाद्यतत्वहरू।

मल तथा माटो तयार गर्ने तरिकाः

- ४-५ जनाको परिवारको लागि करिब ४०-५० वटा गमला वा भाँडाको आवश्यकता पर्दछ।
- एउटा गमलाको लागि २ भाग माटो, १ भाग पाकेको गोबर मल, १ भाग बालुवा, २ मुट्टी पिना र १ मुट्टी हड्डीको धुलोको मिक्सचर बनाउनु पर्दछ।
- पिंघमा प्वाल बनाउनुपर्दछ र प्वालबाट हावापानीको निकासको लागि स-साना इट्टाको टुक्राबाट प्वाल भर्नु पर्दछ। यसो गर्दा प्वालबाट पानी निश्चर जान्छ र माटोको मिश्रण भाँडो भै रहन्छ जसले गर्दा प्वाल माटोले टालिन पाउँदैन। त्यसपछि मल र माटोको मिश्रणले भाँडो भर्नु पर्दछ।
- मल माटो भर्ने बेलामा टम्म नभरी १ इन्च जति खाली राख्नु पर्दछ।
- विरुवा सार्नु भन्दा अघिल्लो दिन भरेको समिश्रणलाई एक पटक हजारीले भिज्ने गरी पानी दिनु पर्दछ।
- विरुवा रोप्ने दिन कुटोको सहायताले माटो खुकुलो बनाउनु

कौसी तरकारी खेतीको लागि उपयुक्त बाली र जातहरूः

क्र.सं.	बालीको नाम	जात	बिउ रोप्ने समय	
			मध्य पहाड	तराई
१	गोलभेंडा	श्रृजना	फाल्गुण-श्रावण	असोज-कार्तिक
२	भण्टा	छाँया	फाल्गुण-श्रावण	असोज-कार्तिक
३	पिरो खुर्सानी	एन.एस. १७०१, कर्मा ७७७	फाल्गुण-श्रावण	असोज-कार्तिक
४	भेंडे खुर्सानी	क्यालिफोर्निया वण्डर	फाल्गुण-श्रावण	असोज-कार्तिक
५	खवरे खुर्सानी	-	फाल्गुण-श्रावण	असोज-कार्तिक
६	बोडी होचो	मालेपाटन-१	फाल्गुण-श्रावण	असोज-कार्तिक
७	बोडी लामो	मिट लङ्ग चाइनिज	फाल्गुण-श्रावण	असोज-कार्तिक
८	बोडी	खुमल तने	फाल्गुण-श्रावण	असोज-कार्तिक
९	सिमी होचो	एस-९	फाल्गुण-श्रावण	असोज-कार्तिक
१०	सिमी	चौमासे, त्रिशुली	फाल्गुण-श्रावण	असोज-कार्तिक
११	तरकारी भट्मास	चाइनिज	चैत्र-वैशाख	असोज-कार्तिक
१२	केराउ	आर्केल, सिक्किम लोकल	भाद्र-असोज	असोज-कार्तिक
१३	बकुल्ला	स्थानीय	भाद्र-असोज	असोज-कार्तिक
१४	जुकिने	बुलाम हाउस	फाल्गुण-चैत्र	पुस-माघ
१५	काँक्रा	भक्तपुर लोकल	फाल्गुण-चैत्र	पुस-माघ
१६	घिरौला	न्यू नारयणी	फाल्गुण-चैत्र	पुस-माघ
१७	पाटे घिरौला	लोकल, रोहिणी	फाल्गुण-चैत्र	पुस-माघ
१८	लौका	पि.एस-१, अनमोल F ₁	फाल्गुण-चैत्र	पुस-माघ
१९	करेला	पाली	फाल्गुण-चैत्र	पुस-माघ
२०	भिण्डी	अर्का अनामिका	चैत्र-वैशाख	असोज-कार्तिक
२१	रायो	खुमल चौडापात, मार्फा	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
२२	पालुङ्को	पाटने लोकल	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
२३	मेथी	कशुरी	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
२४	चम्सुर	लोकल	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
२५	लेटस	ग्रीप ब्रेभ, रेड फायर	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
२६	प्याज	रेड क्रिबल	मंसिर-पुस	असोज-कार्तिक
२७	लसुन	लोकल	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
२८	स्वीस चार्ड	फोर्ड हुक जायन्ट	बाह्रै महिना	बाह्रै महिना
२९	धनिया	लोकल	बाह्रै महिना	बाह्रै महिना
३०	छ्यापी	लोकल	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
३१	मुला रातो	प्युठाने रातो	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
३२	मुला सेतो	चालिसदिने, मिनोअली	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
३३	सलगम	काठमाडौँ रातो	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
३४	गाँजर	न्यू क्रोडा	असोज-कार्तिक	असोज-कार्तिक
३५	काउली	खुमल ज्यापु	श्रावण-भाद्र	कार्तिक-मंसिर
३६	बन्दा	ग्रिन कोरोनेट, टि- ६२१	श्रावण-भाद्र	कार्तिक-मंसिर
३७	ब्रोकाउली	सेन्टाउरो, ग्रिन पिया	श्रावण-भाद्र	कार्तिक-मंसिर

पर्दछ र विरुवा रोप्नु पर्दछ।

- विरुवा सारी सकेपछि हल्का पानी विरुवाको फेदमा दिनु पर्दछ।

विरुवा रोपेपछि गर्नुपर्ने कामः

- बिऊ/बेर्ना रोपिसकेपछि रोग तथा किराले नोक्सान पुर्‍याउन सक्छन्। अतः बेर्ना रोप्ने बित्तिकै बजारमा पाउने निमको भोल २ मि.लि. प्रति लिटर पानी र ट्राइकोडमा २ ग्राम प्रति लिटर पानीको दरले मिसाई विरुवाको फेद फेदमा माटो भिज्ने गरी दिनु पर्दछ।
- हरेक हप्ताको एक चोटी निम र ट्राइकोडर्माको मिश्रण माथि उल्लेखित दरमा विरुवा र माटो भिज्ने गरी छरेको खण्डमा रोग र किराको प्रकोप घटाउन सकिन्छ।
- तरकारी बालीमा खाह तत्वको कमि देखिने हुँदा यसको आपूर्तिकृ लागि हरेक १५ दिनको फरकमा १ एम.एल भेजिमाक्स दुई लिटर

पानी मिसाएर छर्नु पर्दछ।

- गमला वा भाँडोमा तरकारी खेती गर्दा पानीको आवश्यकता बढी हुने भएकोले माटो सुक्न नपाउने गरी प्रत्येक दिन वा एक दिन बिराएर माटो नबगाउने किसिमले पानी दिनु पर्दछ।

तरकारी टिप्ने तरिका

कौसी तरकारी खेती गर्नेहरूले तरकारी टिप्ने समय र तरकारीमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ। तरकारीलाई बढी छिप्पिन दिनु हुँदैन। तरकारी छिप्पिउन्जेल बोटमा राख्दा अरु नयाँ बचिला लाग्न र फलेका साना तरकारीको विकाश हुन पाउँदैन र उत्पादन उत्पादकत्व र गुणस्तरमा समेत नराम्रो असर पर्दछ।

रोग किराको व्यवस्थापन विधिः

कौसी खेतीबाट उत्पादन गर्ने तरकारी शुद्ध विषादी रहित बनाउन प्राज्ञारिक तरिकाबाट उत्पादन गर्नु पर्दछ।

लाही किराः तरकारी

पानी मिसाएर छर्नु पर्दछ। बालीहरूमा प्रायः लाही किरा बढी लाग्दछ। यो किराको व्यवस्थापनको लागि निम तेल एम.एल प्रति लिटर पानीमा मिसाई हरेक हप्ता छर्नु पर्दछ।

बन्दाको पुतलीः बन्दाको पुतलीको लार्भाले काउली जातका तरकारीहरूमा निकै हामी पुर्‍याउँदछ। यो किरा व्यवस्थापनको लागि चिउरीको पिना १०० ग्रामलाई कपडामा पोको पारी प्रति लिटर पानीमा एक रात डुबाउने र त्यो भोललाई ४ भाग पानीमा मिसाई बोट भिज्ने गरी छर्नाले यो किराबाट बचाउन सकिन्छ।

औसा/फ्रूट फलाईः यो किराले फलभित्र फुल पारी फल कुहार्ने दिन्छ। यस किराको व्यवस्थापनको लागि फेरोमेन ट्र्यापको प्रयोग गर्नु पर्दछ।

खुट्टेः तरकारीको फेद काट्ने खुट्टे किरा व्यवस्थापनको लागि माटोमा काँचो गोबर मल प्रयोग गर्नु हुँदैन। मल पुरा पाक्सकेपछि मात्र प्रयोग गर्नु पर्दछ।

उदुवा रोगः यस रोगले पातलाई ढढाई दिन्छ। यसको रोकथाम तथा व्यवस्थापनको लागि ट्राइकोडर्मा पाउडर २ ग्राम प्रति लिटर पानीमा मिसाई पुरै भिजे गरी हप्तै पिच्छे छर्नु पर्दछ।

धुले दुसीः यो रोग लागेका पात तथा काण्ड एवं फलमा सेतो धुलो दुसी देखिन्छ। यस रोगको व्यवस्थापनको लागि तल्लो पातहरू काट्न र गाइको गहुँतलाई घाममा ७-१४ दिन सम्म राख्दा त्यसमा भएको नाइट्रोजन उड्छ साथै सल्फर मात्र बाँकी हुन्छ। यस गहुँतलाई ४ भाग पानी मिसाई बोट भिज्ने गरी ३ हप्तासम्म ७/७ दिनको फरकमा छर्नु पर्दछ। अथवा कुखुराको अण्डाको पहेंलो भाग र १६० मि.लि. खाने तेललाई ग्राण्डरमा राखी घोलेर १६ लि. पानीमा मिसाई स्प्रे गर्नुपर्दछ।

माइरस रोगः यो रोग लागेको खण्डमा विरुवाको पात वा मुन्टा कच्चाक कुचुक परेको हुन्छ। यस रोग व्यवस्थापनको लागि किराहरूको नियन्त्रण नै गर्नु पर्दछ। यसको साथै भिरकोन एच १ एम.एल प्रति लिटर पानीमा मिसाई स्प्रे गर्नु पर्दछ।

जरा र डाँठ कुहिने रोगः

विरुवा साने बेलामा विरुवालाई नर्सरी ब्याडबाट उखेलिदा देखिने जति भाग माटोले पुरेको छ त्यही भागसम्म मात्र पुर्नु पर्दछ। धेरै पुरेको खण्डमा जरा र डाँठ कुहिने रोग लाग्दछ। यदि यो रोग लागेमा विरुवा ओइलाएको देखिन्छ। यसको व्यवस्थापनको लागि ट्राइकोडर्मा भेरिडि २ ग्राम प्रति लिटर पानीमा मिसाई माटोमा ड्रेन्च गर्नुपर्दछ। यदि डाँठमा कालो वा बोक्रा छिलेको देखिएमा यस ट्राइकोडर्माको पेष्ट बनाई डाँठमा लेपन गर्नुपर्दछ।

कौसी खेती गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरूः

- कौसी खेती गरिने ठाउँ, छत, कौसी, बरण्डा वा अन्य निर्माण स्थलले के कति तौल थाम्न सक्दछ सो को विचार गरेर मात्र खेती योजना बनाउनु पर्दछ।
- कौसी खेती गरिने ठाउँ उपलब्ध भाँडा वा संरचना आदिको आधारमा तरकारी बालीको छनौट गर्नु पर्दछ।
- घर परिसर बाह्रै महिना हरियाली रहने र धेरै समयसम्म उत्पादन लिने उद्देश्य राखी योजना बनाउनु पर्दछ।
- घरको बरण्डामा भन्दा छतको तापक्रम बढी हुने र बढी हावा चल्ने हुँदा निरन्तर बाली लिनका लागि खेती गरिने स्थानमा चिस्यान कायम राख्नु पर्दछ।
- घरको बरण्डामा भन्दा छतमा हावा हुरीको चाप बढी हुने हुँदा बाली लगाउँदा पखाल भन्दाभित्र लगाई टेका दिई विरुवा बाँध्नु पर्दछ।
- आकासे पानीबाट छतमा लगाइएका तरकारी बालीहरूलाई बचाउनको लागि प्लाष्टिकको छानो बनाउनु अझै राम्रो हुन्छ।